

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

Memòria activitats i serveis ACAB 2012

Programa d'atenció a les famílies i persones afectades per un trastorn de la conducta alimentària:

1. Serveis per a familiars

- Servei d'atenció immediata (informació i ajuda) per a familiars.
Durant l'any 2012 hem atès 473 famílies a través de dos canals: el telefònic i l'on-line.
Les consultes més freqüents són:
 - Pautes per ajudar a la persona afectada a prendre consciència de malaltia i acceptar rebre tractament.
 - Pautes per gestionar els problemes relacionals que la malaltia provoca entre la família i la persona afectada en els espais de convivència.
 - Funcionament, organització i accés dels recursos terapèutics de la xarxa sanitària
- Servei d'acollides per a familiars. Entrevistes d'ajuda personalitzada
 - Hem realitzat 224 entrevistes personalitzades a familiars de persones afectades per un trastorn de la conducta alimentària.

Les demandes així com les necessitats detectades amb més freqüència han estat:

- Necessitats de compartir l'angoixa, ser escoltats i compresos i rebre suport emocional
 - Necessitat d'obtenir informació objectiva, concreta i entenedora sobre la malaltia, els tractaments i els recursos econòmics.
 - Necessitat de rebre pautes clares i concretes sobre com tractar a la persona afectada a casa.
- Servei d'acompanyament, orientació i seguiment per a familiars
 - Grup d'Ajuda Mútua (GAM) per a pares i mares
S'han realitzat 40 sessions amb una mitja de 6 famílies assistents
Les necessitats expressades pels assistents al GAM, són principalment las de comptar amb un espai reservat per poder compartir les experiències del dia a dia amb altres persones en la mateixa situació buscant conjuntament estratègies d'enfrontament a les situacions conflictives que la malaltia genera.
 - Grup de Suport per a familiars
S'han realitzat 10 sessions grupals en les que hi ha hagut una mitja de 8 assistents, amb la majoria dels quals s'ha continuat el treball d'acompanyament a nivell individual, ja que s'ha detectat que les necessitats i situacions complexes de cada família requerien una intervenció més personalitzada, acollint aquesta necessitat hem desenvolupat el servei d'assessorament o acompanyament individual.
 - Assessorament individual

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

Hem realitzat 92 acompanyaments individuals a familiars que han requerit una atenció i una orientació més prolongada en el temps a causa de la especial complexitat dels casos.

Aquests acompanyaments individuals han contingut, a més d'entrevistes d'orientació continuades, altres accions com ara:

- Mediacions entre familiars i afectats
- Mediacions entre centres de tractament i familiars
- Gestions de caràcter jurídic orientades a qüestions laborals o ingressos involuntaris
- Recerca de recursos específics

— Formació sobre els trastorns de la conducta alimentària

- Curs: "Que li passa? Quan els trastorns del comportament alimentari entren a casa":

10 cursos realitzats amb una mitja d'assistència de 6 famílies (12 persones) per curs

- Tallers temàtics sobre aspectes emocionals de la família:
8 cursos realitzats amb una mitja d'assistència de 6 famílies per curs

- Conferències sobre temàtiques d'interès social relacionades amb els trastorns de la conducta alimentària

3 conferències:

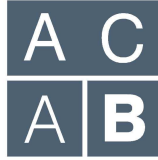
20 de febrer de 2012: Conferència-col.loqui: Pisos terapèutics de transició a la vida autònoma per a persones amb TCA. A càrrec de Fundació Institut de Trastorns Alimentaris

8 de maig de 2012: Els trastorns de la conducta alimentària a la infància i a la adolescència. A càrrec de Dra. Mònica Godrid, coordinadora de la UTCA de l'Hospital Sant Joan de Deu i de la Dra. Elena Moreno, coordinadora de l'Hospital de dia de TCA de l'Hospital Clínic Universitari de Barcelona

23 de novembre de 2012: Jornada sobre la prevenció dels trastorns del comportament alimentari: Diverses conferències i taules rodones

— Bloc per a famílies: La família motor de canvi

S'han penjat 4 articles al bloc durant el 2012, amb 32 comentaris rebuts i més de 9000 visites al llarg de l'any

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

2. Serveis per a persones afectades:

- Servei d'atenció immediata (informació i ajuda) per a persones afectades
S'han atès 410 persones a través dels canals d'atenció immediata: l'on-line i el telefònic
Les demandes més freqüents que rebem de les persones afectades són de suport emocional i ajuda (inespecífica) per estar patint un TCA. El 60% de les persones que ens truquen o ens escriuen refereixen que estan patint un TCA i que no estan rebent tractament, la majoria d'aquestes persones no ho han comunicat a cap familiar en el moment de contactar amb nosaltres.
- Servei d'acollides per a persones afectades. Entrevistes d'ajuda personalitzada
Hem realitzat 234 entrevistes a persones afectades per un TCA, de les quals un 60% són casos sense diagnòstic ni tractament, el 30% no tenen prou consciència de malaltia, però la resta si en tenen i demanen explícitament ajuda terapèutica especialitzada. Amb aquelles persones que expressen poca consciència de malaltia es treballa amb tècniques d'entrevista motivacional. Amb la resta es prioritza la informació sobre els recursos assistencials.
- Servei d'acompanyament per a persones afectades
 - Grup de suport
S'han realitzat 40 sessions de grup de suport amb una mitja de 8 assistents per sessió.
La mitja d'edat de les participants és de 30 anys, totes dones, la majoria treballen i viuen soles, pateixen un trastorn de la conducta alimentària de llarga evolució i més de la meitat no han rebut mai tractament. El 95% inicien un tractament durant l'itinerari iniciat a l'ACAB (atenció immediata, acollida individual, grup de suport) i el mantenen durant el temps en que participen al grup.
 - Formació sobre aspectes emocionals
Són dinàmiques específiques creades segons les necessitats del grup amb les quals es pretén treballar aspectes relacionats amb la identificació i gestió emocional, però també hem proposat tallers d'altres temàtiques: assertivitat, autoestima, valors, imatge corporal, en funció de les necessitats principals que detectem en cada moment.
La mitja de participació ha estat de 8 persones per dinàmica.

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

A continuació presentem el quadre de resultats obtinguts en relació als resultats esperats i objectius del Programa d'atenció a les famílies i persones afectades per un trastorn de la conducta alimentària:

Objectius	Resultat esperat	Resultats obtinguts
Donar informació sobre els trastorns de la conducta alimentària i els recursos sanitaris.	Millora de la comprensió sobre la malaltia i la responsabilitat respecte la pròpia malaltia. Demanda d'ajuda terapèutica per l'afectat i disminució de la falta de consciència de la malaltia.	El 65% de les persones afectades que atensem inicien tractament. El 90% expressen entendre millor la malaltia, expressen disminució de l'angoixa per saber-se enteses i desestigmatitzades.
Donar pautes educatives per millorar la relació amb la persona afectada.	Disminució de la conflictivitat familiar. Augment de l'autonomia i la col·laboració entre la persona afectada, la família i els professionals. Reducció del cost sanitari causat pels tractaments i recidives.	El 85% de les famílies acollides expressen haver pogut millorar la relació amb la persona afectada. El 80% de les famílies que participen a les activitats d'acompanyament col·laboren de forma més positiva amb els professionals. El 65% de les famílies refereixen posar a la pràctica les pautes apreses.
Treballar per la disminució dels sentiments de culpabilitat, angoixa, por i vergonya.	Millora del estat d'ànim del familiar. Disminució de la conflictivitat familiar. Augment de la col·laboració entre la persona afectada, la família i els professionals.	El 70% de les famílies participants a les activitats de l'ACAB especialment al GAM expressen haver millorat el seu estat anímic i les relacions amb la resta de membres de la família. El 80% de les famílies que participen a les activitats d'acompanyament col·laboren de forma més positiva amb els professionals.
Treballar la motivació per a seguir un tractament especialitzat i la prevenció de recaigudes en les persones afectades per un trastorn de la conducta alimentària.	Millora de la comprensió entorn la necessitat de seguir un tractament especialitzat. Major adherència terapèutica. Augment del número d'altres terapèutiques d'afectats. Millora de l'estat d'ànim i disminució dels sentiments de fracàs. Augment de l'autonomia personal i social	El 95% de les persones afectades inicien un itinerari d'acompanyament a l'ACAB expressen comprensió respecte al fet de necessitar un tractament especialitzat El 75% expressen millores en l'estat anímic (més motivació) que impacta directament en la capacitat d'enfrontar-se a situacions conflictives (feina, relacions socials, tractament i recuperació, família, projectes)

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

3. Programa de prevenció primària i detecció precoç

Hem realitzat 288 tallers de prevenció i detecció precoç per a alumnes de ESO i Batxillerat, 4 cursos de formació per a educadors i educadores i 8 xerrades informatives sobre els trastorns de la conducta alimentària i la seva prevenció per a pares i mares, amb un total de 14420 beneficiaris.

3.1 Programa de sensibilització

- Llibre de recursos i Baròmetre de l'assistència sanitària especialitzada en trastorns de la conducta alimentària

El llibre de recursos és un recull de recursos terapèutics i assistencials, socials i econòmics per a persones amb trastorn de la conducta alimentària i per les seves famílies. És la eina que l'ACAB utilitza en la seva labor diària d'orientació i informació a les famílies i les persones afectades per un TCA. El personal de l'ACAB actualitza la informació continguda en el llibre periòdicament. Aquesta informació ens permet, alhora, conèixer l'estat actual dels serveis sanitaris públics i privats especialitzats i d'altres serveis complementaris. Amb la tasca de recerca d'informació que portem a terme i amb el recull de les demandes i possibles incidències que ens fan arribar els nostres usuaris, elaborem el baròmetre de l'assistència sanitària especialitzada en trastorns de la conducta alimentària.

- Web amb informació i recursos documentals especialitzats www.acab.org

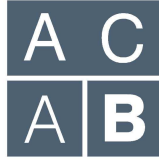
3.2 Campanyes de sensibilització sobre els riscos i les causes dels trastorns de la conducta alimentària

Decàleg de bones pràctiques sobre la imatge corporal i l'autoestima en els mitjans de comunicació

La valoració de la imatge corporal que fan els mitjans de comunicació, i en especial la Televisió a través dels seus formats múltiples (informació, ficció, publicitat, entreteniment, debats, ...) té transcendència i influència en la percepció i valoració social de la imatge corporal dels telespectadors.

El decàleg d'actituds i tractament de la imatge corporal en els Mitjans de comunicació és un nou marc d'actuació afavoridor d'una imatge corporal més sana i, per tant, un factor de protecció de la salut molt important de la població i, en especial, dels grups més vulnerables.

Per aquest motiu, l'ACAB, juntament amb Fundació Imatge i Autoestima, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i l'Academia de las Ciencias y las Artes de la Televisión elaboren aquest Decàleg i el promouen en els respectius àmbits.

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

Informe sobre la difusió i proliferació de continguts d'apologia a la anorèxia i la bulímia a la xarxa

Informe sobre la difusió i proliferació de continguts d'apologia a la anorèxia i la bulímia a la xarxa realitzat per l'Agència de Qualitat d'Internet (IQUA) en col·laboració amb l'Associació contra la Bulímia i l'Anorèxia (ACAB) que analitza l'augment de continguts nocius a Internet vinculats a aquests greus trastorns alimentaris així com el seu impacte en la salut física i mental dels nostres menors alhora que facilita recomanacions per prevenir els trastorns del comportament alimentari.

A partir de les dades obtingudes en aquest informe s'ha elaborat una campanya en contra de l'apologia de l'anorèxia i la bulímia a internet.

S'han adherit a aquesta campanya:

- Representants de familiars i malalts d'un trastorn de la conducta alimentària: FEACAB (Federación Española de Asociaciones Contra la Anorexia y la Bulimia).
- Representants de l'àmbit de l'educació: CRUE (amb l'adhesió de totes les Universitats espanyoles); COFAPA, i les Federacions de pares i mares d'alumnes de primària i secundària de Catalunya
- Representants de l'àmbit de la defensa dels consumidors: CECU
- Representants del àmbit de la defensa dels drets del menor a internet: Protégeles.
- Representants de les societats científiques: AEETCA, que reuneix als principals experts en el camp dels trastorns de la conducta alimentària; Societat de Medicina Adolescent; Societat Espanyola de Pediatria; Confederació per a la salut integral de l'adolescent i el jove iberoamericana; Societat Argentina de Salut mental adolescent;
- Representants de l'administració pública: Ajuntament de Barcelona, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Parlament de Catalunya (amb el consens de tots els grups parlamentaris).

Baròmetre sobre el comportament de la indústria tèxtil i l'aplicació de l' Estudi antropomètric de a població femenina a Espanya presentat pel Ministeri de Sanitat i Consum arrel de l'acord entre el Ministeri i els representants de la indústria tèxtil i de la moda, per a la unitat de talles i la presentació de la imatge corporal més saludable de la dona.

Aquest estudi s'ha desenvolupat gràcies a la implicació de més de 200 ciutadans voluntaris que han administrat més de 2000 enquestes i partir de les quals s'han recollit i registrat la percepció dels compradors a peu de botiga. Aquest treball ha permès conèixer l'impacte negatiu en la salut de la població de la situació actual de les talles de roba i en concret l'impacte (percepcions, actituds i conductes de risc) que causa en la població jove i adolescent de Catalunya.

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

Edició i distribució “Guia bàsica sobre prevenció i detecció de trastorns del comportament alimentari per educadors/es”

Elaborada per especialistes amb formació i trajectòria en el camp dels trastorns del comportament alimentari, aquesta guia dóna pautes per a treballar a l'aula la prevenció dels trastorns del comportament alimentari, així com informació pràctica sobre aquestes malalties i com detectar-les.

S'ha implantat i distribuït a més de 280 centres educatius de Catalunya durant el darrer curs.

Edició i distribució de “Guia bàsica de prevenció i detecció de trastorns del comportament alimentari per a famílies”,

Elaborada per especialistes amb formació i trajectòria en el camp dels trastorns del comportament alimentari, aquesta guia dóna informació pràctica sobre aquestes malalties i com detectar-les des de casa.

S'ha difós i debatut amb més de 81 Associacions de Mares i Pares de Catalunya durant el darrer curs.

Taula de diàleg per a la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària

Objectius generals

- Construir entre tots els sectors una imatge corporal positiva i saludable a partir de fomentar un ideal de cos basat en la salut i el benestar, i no pas en l'aparença.
- Treballar de manera coordinada els diferents sectors (sanitari, educatiu, empresarial, mitjans) per a dissenyar estratègies realistes per a la prevenció d'aquestes malalties
- Traslladar el debat a la societat en general per a sensibilitzar sobre la importància de prevenir el greu problema dels trastorns de la conducta alimentària i en general els trastorns relacionats amb la imatge i el pes

Comissions de treball

- a. Imatge corporal i moda
- b. Protecció a la infància i seguretat a Internet
- c. Hàbits i estils de vida saludables: alimentació i nutrició
- d. Factors socioculturals i mitjans de comunicació

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

Actors que participen en aquesta Taula de Diàleg:

- Sra. Helena Rakosnik. Presidenta d'Honor de la Taula de Diàleg.
- Sra. Carmen Cabezas. Subdirectora General de Promoció de la Salut. Departament de Salut.
- Sra. Cristina Molina. Directora del Pla Director de Salut Mental i Addiccions. Departament de Salut.
- Sr. Antoni Reig. Director General de Joventut.
- Sr. Oriol Martín. Coordinador territorial de Joventut.
- Sra. Xènia Pascual. Tècnica de Salut de la Direcció General de Joventut.
- Sr. Josep M. Recasens. Director General de Comerç.
- Sra. Sònia Recasens. Segona Tinent d'Alcalde de l'Àrea d'Economia, Empresa i Ocupació. Ajuntament de Barcelona.
- Sra. Georgina Bombardó. Regidora d'Economia, Empresa i Ocupació. Ajuntament de Barcelona.
- Dr. Vicente Turón. Assessor sobre trastorns de la conducta alimentària. Departament de Salut.
- Sra. Marta Voltas. Directora de Fundació Imatge i Autoestima i Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia.
- Sra. Cristina Carretero. Cap del Programa de Prevenció i Promoció de la Salut de Fundació Imatge i Autoestima i Associació Contra l'Anorèxia i la Bulímia.
- Sra. Montserrat Sánchez. Presidenta de Fundació Institut Trastorns Alimentaris.
- Sra. Sílvia Navarro. Responsable de Projectes Socials. Fundació Institut Trastorns Alimentaris.
- Sr. Miquel Rodríguez. Gerent Consorci Comerç, Artesania i Moda.
- Sr. Alejandro Laquiadain. President Textor.
- Sra. Pilar Compte. Responsable Departament de Promoció Internacions. Textor.
- Sra. Rosa M. Raich. Especialista en imatge corporal. UAB.
- Sr. David Sánchez-Carrecedo. Especialista en imatge corporal. UAB
- Sr. Xavier Carbonell. Director responsabilitat social corporativa. Mango.
- Sra. Ana Coll Estrada. Directora Collection Development . Mango.
- Sra. Olga Magdalena. Llicenciada en Economia. UAB
- Sra. Carme Basté. Directora de Responsabilitat Social. Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.
- Sr. Ignasi Genovés. Director General Atenció Ciutadana i Difusió. Departament de Presidència.
- Sr. Josep Cortada. Director General de la Fundació Futbol Club Barcelona.
- Sr. Ivan Tubau. Secretari General de l'Esport. Departament de Presidència.
- Sra. Beatriu Galilea. Responsable del Departament de Psicologia del Consell Català de l'Esport.
- Sra. Elena Boira. Responsable d'Actuacions de Suport a la Família. Departament de Benestar i Família.
- Sra. Meritxell Ruiz. Directora General Atenció a la família i comunitat educativa. Departament d'Ensenyament.

Associació contra
l'Anorèxia i la Bulímia

- Sr. Carles Flamerich. Director General Telecomunicacions i Societat de la Informació. Departament d'Empresa i Ocupació.
- Sr. Tomàs Roy. Director Executiu CESICAT
- Sr. Eugeni Sallent. Director TV3
- Dr. Jaume Serra. Metge nutricionista. Agència de Salut Pública de Catalunya.
- Sra. Marta Castells. Farmacèutica.
- Sra. Teia Planas. Metgessa especialista en trastorns de la conducta alimentària infantil de l'Hospital Clínic de Barcelona.
- Dr. José Soriano. Metgessa especialista en trastorns de la conducta alimentària adults de l'Hospital de Sant Pau.
- Sr. Alfons Conesa. Director de l'Agència Catalana de Consum.
- Sra. M. Jesús Sarrà. Cap de la Secció de Difusió i Promoció de l'Agència Catalana de Consum.

Jornada sobre la prevenció dels trastorns de la conducta alimentària “Val més prevenir que curar”.

Aquesta Jornada, que celebrada el proper 23 de novembre, ha aprofundit en els avenços i reptes de futur de la prevenció de l'anorèxia i la bulímia nervioses des dels diferents sectors socials, promovent el compromís col·lectiu per la protecció de la infància i l'adolescència davant els trastorns del comportament alimentari, donant a conèixer i compartint el treball fet fins ara en relació a la prevenció de conductes de risc en general i dels trastorns del comportament alimentari en particular des dels diferents àmbits socials, fent més visible aquesta malaltia com a greu problema social i establint canals de col·laboració entre els diferents agents socials (polítics, tècnics, societat, empresa, família, mitjans de comunicació)

Més de 120 persones han assistit a la Jornada i han rapportat la seva satisfacció pel desenvolupament de la jornada i la utilitat i elevada qualitat de totes les ponències i conferències que si han desenvolupat.